

Potrditev posvojitve otrok, ki vsebuje dokončno in nepreklicno ločitev matere od otrok, v nasprotju z izvedenskim mnenjem: kršitev

Dejstva - pritožnica, mati treh otrok, trpi zaradi depresije. V avgustu 2009 je socialno varstvo obvestilo družinski sodni senat, da so bili otroci večkrat hospitalizirani zaradi zaužitja tablet. Zato je bil uveden nujni postopek pred senatom in otroci so bili nameščeni v zavodu. Starši, ki so se zavedali težav povezanih z zdravstvenim stanjem pritožnice, so zahtevali pomoč socialne ustanove, da se v najboljši možni meri poskrbi za otroke.

V januarju 2010 je socialna ustanova uvedla projekt podpore družini, in otroci so bili vrnjeni staršem. V tem času pa je oče otrok zapustil družinsko prebivališče, pritožnica pa je bila hospitalizirana zaradi ogroženosti njenega zdravja. V luči teh sprememb pa je sodni senat odredil nastanitev otrok v zavodu in odredil pravico do obiskov staršem.

V marcu 2010 je sodni senat uvedel postopek posvojitve. Pritožnica je nasprotovala, pri čemer se je sklicevala na to, da v nobenem trenutku ni zapustila otrok. Izvedenci, določeni s strani sodnega senata, so z namenom, da se proučijo družinske razmere in sposobnost staršev za uresničevanje starševske vloge, v poskusni dobi nudenja podpore družini opazovali situacijo in nato dopustili vrnitev otrok v družino ter naložili ponovno proučitev sposobnosti staršev, da izvršujejo svojo vlogo po preteku šestih mesecev. Ekspertiza je bila predložena uradu v januarju 2011. V marcu 2011 je sodni senat razglasil posvojitve otrok v nasprotju z ugotovitvami izvedencev in ni omogočil niti tega, da se zaključi omenjeni poskusni projekt podpore družini. Takšna odločitev je bila potrjena na pritožbenem sodišču in na kasacijskem sodišču.

V februarju 2014 je pritožnica zahtevala od sodnega senata preklic posvojitve. Zahtevi je priložila zdravniško dokumentacijo, iz katere je izhajalo, da se je v tem času njeno zdravstveno stanje izboljšalo ter da pogoji, ki so bili podlaga za posvojitve, niso bili izpolnjeni.

Kar zadeva pravo - člen 8: v nasprotju z drugimi takšnimi zadevami, ki jih je sodišče že presojalo, pritožnični otroci niso bili podvrženi nasilju, grdemu ravnanju, tako ne fizičnemu kot tudi ne psihičnemu¹, niti niso bili spolno zlorabljeni. Postopek posvojitve je bil uveden zgolj zaradi poslabšanja pritožnične bolezni, ki je povzročil tudi njeno hospitalizacijo ter razpad družinskega okolja zaradi fizične ločitve staršev.

Sodišče v predmetni zadevi ne postavlja pod vprašanj potrebo pristojnih oblasti, da intervenirajo zaradi varstva interesov otrok. Dvomi pa v primernost izbranega posega ter ugotavlja, da nacionalne oblasti niso posvetile zadostne pozornosti varstvu razmerja mati - otroci. Izbrale pa bi lahko druge uporabne rešitve, ki so jih predlagali izvedenci, predvsem uvedbo socialne pomoči zaradi premostitve težav povezanih z zdravstvenim stanjem pritožnice in obenem, da se ohranijo družinske vezi, vse z namenom varstva največjih koristi otrok.

Večkrat je pritožnica zaprosila za pomoč socialno službo, da se ji nudi največja mogoča pomoč pri skrbi njenih otrok. Te prošnje niso v ničemer izkazovale njeno nesposobnost, da izvršuje svojo starševsko vlogo in niso upravičevale odločitve sodnega senata, da se otroci posvojijo. Ustrezen odziv oblasti na prošnje pritožnice bi lahko zavaroval interese otrok in materinsko zvezo z njimi. Odziv oblasti bi moral biti skladen s priporočilom izvedenske ekspertize ter v skladu z zakonskimi določbami, po katerih mora dokončna prekinitev povezav z družino ostati *ekstrema ratio*.

Torej, kljub temu, da so bile uporabljive manj skrajne možnosti, so notranje oblasti odredile posvojitve otrok v nasprotju z izvedenskim mnenjem ter s tem povzročile dokončno in nepreklicno odstranitev otrok od njihove matere. Še več - trije otroci so bili nameščeni v tri različne družine, ki so jih različno sprejele, izven ne le družinskega kroga temveč celo izven sorodstvenega kroga.

Primarna potreba ohraniti v največji možni meri zvezo med pritožnico, ki se je nahajala v ranljivi situaciji, in njenimi otroci, ni bila pravilno presojana. Sodne oblasti so se omejile na proučitev težav v družini, ki pa bi

¹ Glej na primer *Y. C. proti Združenemu kraljestvu*, 4547/10, 13. marec 2012, Informacijsko poročilo 150.

bile premostljive s socialno pomočjo, kot izhaja tudi iz izvedenskega mnenja. Čeprav je prvi poizkus pomoči, ki je bil uveden v letu 2009, propadel zaradi poslabšanja bolezni pritožnice in prenehanja bivanja z njenim možem, te okoliščine ne opravičujejo ukinitve vseh možnosti pritožnici, da obnovi stike s svojimi otroci.

Upoštevajoč vse navedeno in kljub polju proste presoje države v predmetni zadevi italijanske oblasti se niso ustrezno prizadevale pri upoštevanju pravice pritožnice, da živi še naprej s svojimi otroci, ter niso priznale njene pravice do spoštovanja družinskega življenja, ki jo zagotavlja 8. člen Konvencije.

Zaključek: kršitev (soglasno). 41. člen: 32.000 evrov za moralno škodo.

(Glej tudi Kutzner proti Nemčiji, 46544/99, 26. februar 2002, Informacijsko poročila 39, in Couillard Maugeri proti Franciji, 64796/01, 1. julij 2004, Informacijsko poročilo 66; glej tudi tematski katalog Pravice staršev).